

Usmeritve za pripravo

DIDAKTIČNIH PRIPOROČIL

k učnim načrtom
za osnovne in srednje šole

Usmeritve za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne in srednje šole

Urednica: mag. Mariza Skvarč

Avtorji: dr. Fani Nolimal, dr. Vilma Brodnik, dr. Ada Holcar, mag. Mariza Skvarč, mag. Mojca Suban, Anita Poberžnik

Strokovni konzumenti: prof. dr. Milena Ivanuš Grmek, prof. dr. Jana Kalin, dr. Nina Novak, Berta Kogoj

Jezikovni pregled: Tine Logar

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Predstavnik: dr. Vinko Logaj

Spletna izdaja
Ljubljana, 2024

Publikacija je dostopna na povezavi: www.zrss.si/pdf/usmeritve_didakticna_priporocila.pdf

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPOORNOST

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Evropska unija – NextGenerationEU.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 190430211

ISBN 978-961-03-0840-9 (PDF)

Priznanje avtorstva – Nekomercialno – Brez predelav

Vsebina

1 Uvod

2 Povzetek teoretičnih podlag in poudarkov za pripravo didaktičnih priporočil

3 Usmeritve za zapis didaktičnih priporočil

3.1 Specialnodidaktična priporočila za raven opredeljene teme in skupine ciljev v učnem načrtu

4 Usmeritve za vrednotenje znanja

4.1 Usmeritve PKK za zapis (predmetno) specifičnih didaktičnih priporočil za vrednotenje znanja

5 Navodila za vnašanje didaktičnih priporočil v aplikacijo

6 Viri

PRILOGE

PRILOGA 1: Primeri ponazoritve povezav med cilji in/ali standardi znanja ter (opisnimi) kriteriji

PRILOGA 2: Raznoliki načini izkazovanja znanja

1 Uvod

Usmeritve za pripravo didaktičnih priporočil v učnih načrtih za osnovne šole in gimnazije so **namenjene članom predmetnih kurikularnih komisij** (v nadaljevanju PKK) za pripravo didaktičnih priporočil k prenovljenim učnim načrtom. Temeljijo na Izhodiščih za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022) ter na sodobnih teoretičnih pedagoško-didaktičnih spoznanjih.

V nadaljevanju tega dokumenta sledijo usmeritve članom PKK za pripravo splošnih in specialnodidaktičnih priporočil, priporočil za vrednotenje znanja ter navodila za vnos didaktičnih priporočil v aplikacijo za prenovljene učne načrte.

2 Povzetek teoretičnih podlag in poudarkov za pripravo didaktičnih priporočil

Sodobni kurikularni dokumenti za program osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja naslavljajo inkluzivno in trajnostno naravnano vzgojo in izobraževanje, smiselno podprto z digitalno tehnologijo (Resolucija Sveta, 2021). S cilji in standardi znanja se osredotočajo na spodbujanje optimalnega in celostnega¹ razvoja slehernega učenca² ter na doseganje kakovostnega znanja³ (Marentič Požarnik, 2011). Pri tem je poudarek na razvijanju socialnih spretnosti, ustvarjalnosti, reševanju problemov, kritičnega mišljenja, sodelovanja, raziskovanja, preiskovanja, kar je temeljno za nadaljnje izobraževanje, življenje in delo.

Namen učenja je usvajanje kakovostnega znanja, ki:

- vključuje vedenja (znanje vsebin oz. deklarativno znanje), znanje spoznavnih procesov, spretnosti in veščin (procesno) in znanje o učenju (metakognitivno);
- je dobro strukturirano, poglobljeno, trajno in uporabno za reševanje teoretičnih in praktičnih problemov;
- omogoča globlje razumevanje sebe, sveta, družbe, narave;
- je celostno in povezano znotraj predmeta, področja ter med predmeti in področji;
- vključuje kritično, analitično, ustvarjalno in praktično mišljenje;
- obsega etično razsežnost in razmislek o odgovorni uporabi znanja v skupno dobro (prim. prav tam).

Udejanjanje kurikularnih ciljev narekuje didaktične modele in strategije, kjer je poučevanje osredotočeno na učence, ki jih aktivno in odgovorno vključimo v vse faze učnega procesa in

---

¹ Celostni razvoj vključuje intelektualni (vključno z jezikovnim razvojem), čustveni, moralni, socialni in telesni razvoj. (Izhodišča za prenovo učnih načrtov v OŠ in gimnaziji, 2022, str. 4.)

² V besedilu se izraz učenec uporablja tako za učence kot za dijake.

Izključno zaradi racionalnosti obsega besedila in lažje berljivosti je v tem dokumentu za učence in učenke, dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. praviloma uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

³ »Znanje niso samo usvojene vsebine (podatki), temveč vključuje tudi procese, kot so npr. razumevanje, abstrahiranje, sklepanje, kritično mišljenje, izpeljevanje modelov in zakonitosti, ustvarjalnost ter razvijanje drugih spretnosti (npr. psihomotoričnih).« (Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji, 2022, str. 4.)

jih navajamo na spremljanje lastnega procesa učenja. Zagotoviti jim je treba pogoje za učenje, ki temeljijo na individualnih učnih idr. za učenje pomembnih značilnosti učencev (npr. predznanje, interesi, stili učenja, zmožnosti), zato temu ustrezno izbiramo učne metode, vsebine, tempo in druge didaktične elemente⁴ (Hargreaves, 2006; Hopkins, 2007; Nolimal, 2010a).

Sprotno spremljanje učnega procesa in zagotavljanje pravočasne in kakovostne povratne informacije sta ključnega pomena, da učenci lahko ozavestijo proces učenja in se urijo v samouravnavanju in prevzemanju odgovornosti za lastno učenje. Učitelj v ta namen načrtuje in izvaja dejavnosti, s katerimi **vsem** učencem omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- smisla učenja (kaj se bodo naučili, zakaj in kje bodo to uporabili),
- uspešnosti lastnega učenja (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so uspešni na poti učenja in da so dosegli cilj),
- lastnega napredka in s tem vrednosti učenja,
- vloge povratne informacije za stalno izboljševanje in krepitev občutka »zmorem«,
- pomena medvrstniškega učenja in medvrstniške povratne informacije (pomen socialnega učenja).⁵

Učitelj naj izbira raznolike didaktične strategije in pri tem izhaja iz značilnosti in potreb učencev, ki jih poučuje. V čim večji meri naj učencem omogoči, da samostojno⁶ izgrajujejo in nadgrajujejo znanje, s tem ko na podlagi izkušenj, opazovanja, preiskovanja primerov posplošujejo, oblikujejo sklepe, pravila, teorije in zakonitosti. Tovrstno učenje je mogoče učinkovito udejanjiti skozi različne didaktične strategije, kot so: projektni, problemski, raziskovalni, preiskovalni, eksperimentalni, praktični pouk (Strmčnik, 2003), kjer zagotovimo uporabo raznovrstnih učnih metod, pripomočkov in gradiv. Primerno je za vse tiste učence, ki premorejo ustrezne veščine za samostojno učenje (npr. branje z razumevanjem, raziskovalne spretnosti), preostalim učencem pa omogočimo ustrezno podporo in vodenje. Za večjo motiviranost in učinkovitost učenja je navedene didaktične strategije smiselno izvajati v različnih učnih skupinah, različnih učnih okoljih, tudi zunaj učilnic (npr. na prostem, v različnih življenjskih okoljih, v muzejih, galerijah). Tako učencem omogočimo učenje iz primarnih učnih virov oz. iz resničnih, življenjskih problemov in situacij.

Pri tem smiselno uporabljamo tudi digitalna učna okolja, vire in tehnologije:

- za pridobivanje informacij in učenje iz digitalnih virov;
- za razvijanje razumevanja pojmov/konceptov/procesov z vizualizacijskimi elementi;
- v podporo učnim metodam in oblikam dela, ki so specifične oz. temeljne za doseganje ciljev predmeta/področja;

---

⁴ V literaturi se za tovrstno učenje uporablja izraz personalizirano učenje (Hargreaves, 2006; Hopkins, 2007; Nolimal, 2019, 2017, 2010a), ki ga opredelijo kot relativno samostojno učenje; učitelj je pri tem v vlogi mentorja ali vodnika, ki zagotavlja vire, spodbuja motivacijo za učenje, spremlja proces učenja, zagotavlja sprotne povratne informacije. Učenec aktivno sodeluje pri načrtovanju lastnega procesa učenja in vseh preostalih fazah učnega procesa, vključno z evalvacijo, ter s tem samouravnava proces učenja.

⁵ V strokovni literaturi se za ta namen uporablja izraz formativno spremljanje (William, 2013, 2016; Holcar Brunauer, 2016). Več o tem v poglavju Usmeritve za vrednotenje znanja.

⁶ Izvaja se individualno, v paru ali skupinsko.

- v podporo pri spremljanju in dokumentiranju učenja ter izkazovanju in vrednotenju znanja na raznolike načine.

V okviru navedenih didaktičnih strategij učitelji pripravijo raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki jih učenci skozi faze učnega procesa aktivno preiskujejo, preizkušajo, primerjajo, analizirajo, si izmenjujejo izkušnje in povratne informacije ter ob tem nadgrajujejo in izgrajujejo novo znanje. Učitelji jih pri tem spremljajo, spodbujajo, podpirajo in jih s povratnimi informacijami, temelječimi na kriterijih uspešnosti, usmerjajo k nadaljnjemu učenju.⁷ Pri tem upoštevajo učenčevo območje bližnjega razvoja, predznanje in izkušnje, interese, splošne učne značilnosti ter naravo učnih vsebin in ciljev. Ciljno-vsebinske in didaktično-metodične prilagoditve zajemajo *učno okolje*, zahtevnost in kompleksnost *učnih ciljev in vsebin*, raznovrstnost in tempo *učnega procesa*, obseg in razpoložljivi čas za učenje.

Usvojeno znanje ter splošni razvoj in napredek posameznega učenca spremljamo, preverjamo in ocenjujemo z (relevantnimi) kriteriji in na čim bolj raznolike načine (glej prilogo 2: Raznoliki načini izkazovanja znanja). Pri tem so v pomoč ustrezne taksonomije znanja (npr. Bloomova, Marzanova, Gagnéjeva taksonomija).

3 Usmeritve za zapis didaktičnih priporočil

Učinkovita realizacija učnega načrta (v nadaljevanju UN) je v veliki meri pogojena z didaktičnimi pristopi, ki jih učitelji uporabljajo pri poučevanju in organizaciji samostojnega učenja. Izbira ustreznih didaktičnih strategij je pogojena s številnimi dejavniki, med katerimi so najbolj pomembne učne značilnosti učencev. Pri tem smo pozorni na tiste, ki veljajo za večino, kot tudi tiste, ki so lastne posameznikom v oddelkih/učnih skupinah. Poslanstvo učiteljev je pri vsaki učni uri zagotoviti učenje in napredek vsakemu učencu (Teachers as Designers of LE, 2020). V ta namen je treba vzpostaviti spodbudno učno okolje,⁸ ki je za učence socialno-čustveno varno, jih motivira za učenje, spodbuja inovativnost, ustvarjalnost in prispeva k razvijanju osebnostnih, družbenih in drugih kompetenc (*LifeComp*⁹).

Z namenom zagotavljanja učinkovitega in spodbudnega učnega okolja predlagamo, da PKK učitelje usmerijo v smiselno in učinkovito izbiro didaktičnih strategij za področje/predmet. Posebej je to pomembno za teme in skupine ciljev, ki so specifične zaradi predmetne pomembnosti, zahtevnosti ali drugih, za učenje pomembnih dejavnikov.

PKK naj presodi in v didaktičnih priporočilih za predmet izpostavi:

- usmeritve za izvajanje pedagoškega procesa, usklajene z učnim načrtom predmeta in načeli sodobnega učnega okolja;

⁷ V literaturi se za tovrstno učenje uporablja izraz socialni konstruktivizem.

⁸ Sedem temeljnih načel učinkovitih učnih okolij (v *The Nature of Learning 2010*, str. 6 in 7; *Teachers as Designers of LE 2018*, str. 35).

⁹ Evropski okvir za osebno in socialno ključno kompetenco ter kompetenco učenje učenja (2020).

- učne cilje in standarde znanja, ki so bolj kompleksni, abstraktni itd., in ob tem poda usmeritve (vsebinske in didaktično-metodične prilagoditve) za poučevanje in učenje skupin in posameznikov: nadarjeni, učenci z učnimi težavami, posebnimi potrebami (gibalno ovirani, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, s čustveno-vedenjskimi težavami, primanjkljaji na posameznih področjih učenja) itd.;
- učne cilje, ki jih učenci bolj celostno usvojijo, kadar se obravnavajo s horizontalnim in vertikalnim medpredmetnim povezovanjem, ter ideje in primere za tovrstno povezovanje in timsko delo učiteljev;
- temeljna učila in učne pripomočke (vključno z digitalno učno tehnologijo), ki učence posebej motivirajo, ustrezajo posameznim učnim in zaznavnim stilom (vizualni, avditivni, kinestetični), so zlahka dostopni, relativno enostavni za uporabo in jih je smiselno uporabiti pri predmetu v splošnem ali samo pri nekaterih temah;
- raznolike, učinkovite in za področje/predmet relevantne načine vrednotenja znanja z uporabo za področje/predmet relevantne taksonomije znanja (npr. Bloom, Marzano, Gagné) ter primere kriterijev za vrednotenje.

3.1 Specialnodidaktična priporočila za raven opredeljene teme in skupine ciljev v učnem načrtu

PKK pri snovanju specialnodidaktičnih priporočil izhajajo iz predhodno zapisanih *Splošnodidaktičnih priporočil* in *Splošnih priporočil za spremljanje, preverjanje in ocenjevanje znanja* v aplikaciji za vnos učnih načrtov in didaktičnih priporočil. Podrobneje oz. konkretnije jih opredelijo ter ponazorijo na **ravni posameznih tem in na ravni skupin ciljev**. Na tej ravni razdelajo tudi *Načine izkazovanja znanja* in *Opisne kriterije* (glejte poglavje Usmeritve PKK za vnašanje didaktičnih priporočil v aplikacijo glede na specifične teme/skupine ciljev).

Pri tem sledijo naslednjim usmeritvam:

- Za učinkovito doseganje ciljev in standardov znanja posameznega predmeta naj pri temah, kjer je smiselno, priporoči primere konkretnih socialno-konstruktivističnih **didaktičnih strategij in metod** raziskovanja/preiskovanja ter sodelovalnega učenja, npr. projektni, problemski, raziskovalni, preiskovalni, eksperimentalni, praktični pouk.
- PKK naj doda primere priprav na vzgojno-izobraževalno delo za izbrano temo ali skupino ciljev, kjer so razvidni tudi **elementi za učno diferenciacijo in individualizacijo**.
- V ta namen se izpostavi tudi za predmet primerna, zanimiva in **raznovrstna didaktična gradiva** (npr. hiperpovezave na posnetke, simulacije, aplikacije, i-učbenike), ki utegnejo smiselno in razvojni stopnji učencev primerno podpreti učiteljevo poučevanje in/ali samostojno učenje učencev (z dodanimi zgledi).
- PKK naj v okviru učne teme nakaže priložnosti za **učenje zunaj učilnice**, npr. v naravnem okolju ali različnih specializiranih ustanovah (muzeji, galerije itd.).

- Nakaže naj tudi priložnosti za horizontalno in vertikalno **povezovanje znanja** znotraj predmeta in/ali področja ter med predmeti in področji. Pri medpredmetnem povezovanju PKK izhaja iz ciljev učnega načrta/načrtov. Navede konkretne elemente povezovanja, npr. v okviru: skupnih ciljev, vsebin, učnih metod, dejavnosti, miselnih veščin (npr. razvijanje analitičnega/kritičnega mišljenja, ustvarjalnega mišljenja), vrste pismenosti (npr. bralna, matematična, naravoslovna, digitalna).
- PKK naj izpostavi področja **skupnih ciljev**, ki jih prednostno razvijajo pri svojem predmetu/področju. Dodajo lahko primere učnih priprav ali opise dejavnosti, iz katerih je razvidno udeležanje skupnih ciljev, vključno s (prečnimi) veščinami, kot so sodelovanje in komuniciranje, kritično mišljenje, ustvarjalnost, samouravnavanje itd.
- PKK naj ob posameznih temah priporoči tudi uporabo konkretne **digitalne tehnologije** za aktivnejše in samostojnejše učenje, boljšo učno motivacijo, učinkovitejše doseganje ciljev in ob tem za razvijanje digitalnih kompetenc učencev.
- Po potrebi naj PKK v Didaktična priporočila vključi tudi za predmet **temeljne strokovne pojme oz. koncepte** in jih opremi z ustreznimi razlagami, ponazoritvami ter priporočili za njihovo razvijanje/usvajanje/uporabo.
- Kjer je smiselno, naj PKK v didaktičnih priporočilih opozori na priložnosti za razvijanje **čustvenih in socialnih spretnosti** učencev (kot npr. sodelovanje, solidarnost, komunikacijske veščine, samozavedanje lastnih misli, čustev, vrednot in prepričanj, samoregulacija čustev in vedenja, reševanje konfliktov, empatija itd.).

Predmetnim kurikularnim komisijam so lahko v pomoč gradiva, ki so v preteklih letih nastala v **razvojnih projektih in nalogah**¹⁰ in so dosegljiva v digitalni bralnici ZRSŠ ter na spletnih straneh drugih institucij.

---

¹⁰ -Razvojne naloge: Uvajanje formativnega spremljanja v podporo učenju vsakega učenca (2016–2018), Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje (2021–2023), Varno in spodbudno učno okolje (2021–2013) itd.

- Razvojni projekti: NA-MA POTI, OBJEM, PODVIG, POGUM, Jeziki štejejo (2017–2022), Dvig digitalne kompetentnosti (2022–2023) itd.

- Mednarodni projekti: ATS 2020 (2015–2018), ATS STEM (2019–2022), TIME (2019–2022), MERIA (2016–2019) itd.

4 Usmeritve za vrednotenje znanja

Vrednotenje znanja (angl. assessment) vključuje spremljanje, preverjanje in ocenjevanje znanja. V Izhodiščih za prenavo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022, str. 16) je preverjanje opredeljeno kot kontinuiran didaktični proces, katerega namen je izboljšati kakovost učenja, poučevanja in znanja. Poteka v vseh fazah učnega procesa. S preverjanjem je tesno povezano tudi formativno spremljanje,¹¹ ki vključuje prilagajanje in diferenciranje nadaljnega učnega procesa glede na pridobljene informacije o kakovosti učenčevega učenja, posredovanje vsebinske povratne informacije vsakemu posameznemu učencu o njegovem napredku, dosežkih in znanju. S tem ga učitelj usmerja k načrtovanju nadaljnjih korakov učenja ter omogoča izboljševanje znanja oz. dosežkov. Pri podajanju povratnih informacij, ki izhajajo iz kriterijev uspešnosti, ima pomembno vlogo tudi sodelovanje učencev pri samovrednotenju in vrstniškem vrednotenju, s čimer se krepi njihova odgovornost za lastno učenje.

Ocenjevanje znanja je ugotavljanje, v kolikšni meri učenci dosežajo z učnimi načrti določene standarde znanja. Tudi ocenjevanje je del učnega procesa, a je ocena le ena od informacij o znanju učencev (Izhodišča za prenavo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji, 2022, str. 16).

Za kakovostno preverjanje znanja, ki vpliva na izboljševanje učenja, je značilno, da (William D., 2011, 2013; Holcar Brunauer idr., 2016):

- poteka v vseh fazah pouka;
- je sistematično in načrtno zbiranje dokazov o tem, v kolikšni meri učenec v procesu učenja dosega učne cilje;
- so učenci aktivno vključeni v zbiranje dokazov o učenju ter presojanje dosežkov in napredka (lastnih in vrstniških);
- je namenjeno ugotavljanju učenčevega razumevanja in analiziranja ter odpravljanja vzrokov za nerazumevanje;
- nudi kakovostno povratno informacijo učitelju in učencem, ki vključuje usmeritve za nadaljnje korake učenja in poučevanja.

PKK pri zapisu **splošnih priporočil učiteljem za vrednotenje znanja** vključijo naslednje usmeritve oz. poudarke:

---

¹¹ Preverjanje znanja, ki vpliva na izboljševanje učenja (ang. assessment for learning) smo v slovenskem prostoru v času od 2006 do 2024 razvijali pod imenom Formativno spremljanje v naslednjih razvojnih nalogah in projektih, v katere so bili vključeni VIZ-i od vrtcev do srednjih šol:

- projekt Didaktika ocenjevanja znanja (2006–2009),
- mednarodni CIDREE projekt Assessment for Learning (2011–2014),
- razvojna naloga Formativno spremljanje/preverjanje (2014–2016),
- razvojna naloga Formativno spremljanje v podporo učenju (2016–2018),
- mednarodni projekt Assessment of Transversal Skills – ATS2020, Erasmus+,
- projekt Glas učenca (2017–2019),
- Erasmus+ projekt KLJUČ (2020–2023),
- razvojna naloga Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje (2021–2023),
- razvojna naloga Vključujoča šola – vključujoč fizični učni prostor (v izvajanju; 2023–2026).

V teh nalogah so nastali zborniki, priročniki, gradiva in primeri dobrih praks.

- Vrednotenje znanja naj bo povezano in usklajeno s poučevanjem in učenjem ter naj se izvaja skozi celoten učni proces. V ta namen je treba načrtovati vrednotenje znanja hkrati z načrtovanjem procesa učenja; izhajati iz končnega rezultata učenja (znanja, dosežkov) in razmisliti, kako bodo učenci lahko ta rezultat izkazali. Zatem učitelj sprejme odločitve o poteku učnega procesa – učnih metodah, oblikah, dejavnostih, ki bodo vodile k želenemu rezultatu.¹²
- Učitelji naj učne dosežke (zlasti kompleksne učne dosežke¹³) vrednotijo na čim bolj raznolike načine, saj le tako lahko zajamejo raznolika znanja in veščine in omogočajo predstavitev dosežkov na različnih taksonomskih ravneh. Ko je mogoče in smiselno, naj učencem omogočijo, da glede na njihove specifikke in močna področja izbirajo med različnimi načini, kako bodo izkazali doseganje ciljev in standardov znanja. S tem se tudi na področju vrednotenja znanja prispeva k udejanjanju načela učne diferenciacije in individualizacije ter uresničevanju personaliziranega učenja.
- Pri vrednotenju znanja se je treba naravnovati na dosežke, napredek in uspeh. Morebitne napake in neuspeh obravnavamo kot priložnost za nadaljnje učenje.
- Učence v procesu učenja usmerjati s sprotnimi povratnimi informacijami in jim omogočati izboljševanje učnih dosežkov ter uvid v lasten napredek. To je mogoče, kadar učenci razumejo, kaj je namen učenja, kaj je značilno za kakovosten dosežek (kriteriji uspešnosti) oz. kaj natančno se pričakuje od njih.
- Celostni uvid v dosežke in napredek učencev pridobijo učitelji s stalnim spremljanjem in podajanjem (individualne) povratne informacije za čim širši spekter raznolikih znanj, veščin, stališč. Iz sheme 1 je razvidno, da so pri tem vodilo tako cilji iz učnega načrta kot tudi osebni cilji učencev, iz katerih se skupaj z učenci oblikujejo kriteriji uspešnosti.
- Učitelji naj ocenjujejo samo znanje (vedenja, spretnosti, veščine), ki je opredeljeno v učnem načrtu in so ga imeli učenci možnost (dokazano) usvojiti, spremljati in preveriti v učnem procesu. S tem je zagotovljena veljavnost ocenjevanja. Ocenjujemo le znanje učencev, ne pa tudi vsega drugega, kar si prizadevamo razvijati in doseči s poučevanjem in učenjem (stališč, odnosov, vrednot, navad učencev itd.). Pomembno je, da učenci poznajo, sooblikujejo in uporabljajo kriterije uspešnosti za samovrednotenje in vrstniško vrednotenje v procesu učenja. Če razumejo kriterije uspešnosti, bodo razumeli tudi kriterije ocenjevanja, ki jih učitelji izpeljejo iz kriterijev uspešnosti in iz standardov znanja (shema 1).
- Tudi pri preverjanju in ocenjevanju znanja je treba upoštevati raznolike vzgojno-izobraževalne potrebe učencev (nadarjenih učencev, učencev z učnimi težavami, s posebnimi potrebami, učencev priseljencev, Romov) in jim zagotoviti ustrezne prilagoditve.

¹² V strokovni literaturi je pristop poimenovan vzvratno načrtovanje pouka (Wiggins, 1998).

¹³ Učni dosežki, do katerih vodijo kompleksni spoznavni oz. miselni procesi, raziskovanje, soočanje različnih perspektiv, reševanje problemskih situacij itd. (Rutar Ilc, 2012).

Shema 1:

4.1 Usmeritve PKK za zapis (predmetno) specifičnih didaktičnih priporočil za vrednotenje znanja

Didaktična priporočila za vrednotenje znanja pri določenem predmetu morajo biti usklajena s cilji in standardi znanja v učnem načrtu predmeta. Iz sheme 2 je razvidno, na katera ključna vprašanja naj odgovarja PKK pri zapisu priporočil za vrednotenje znanja.

Shema 2: Od ciljev in standardov v učnem načrtu do zapisa didaktičnih priporočil za vrednotenje znanja

PKK naj vzporedno, ob snovanju ciljev in standardov znanja v učnem načrtu, oblikuje tudi nabor možnih in za predmet/področje smiselnih načinov izkazovanja znanja skozi proces učenja (priloga 2: Raznoliki načini izkazovanja znanja). S tem ko PKK v didaktičnih priporočilih

nakaže možnosti raznolikih načinov izkazovanja znanja (glede na učenčeva močna področja, predznanje, interese, zmožnosti, učne stile itd.), učitelje spodbuja k individualizaciji tudi na področju vrednotenja znanja.

S primeri kriterijev uspešnosti PKK nakažejo široko paleto veščin, spretnosti, odnosov, stališč, vrednot in navad, ki jih, izhajajoč iz ciljev v učnem načrtu, učitelj načrtno razvija pri učencih, spremlja ter o tem poda učencem povratne informacije.

V prilogi 1 konkretiziramo te usmeritve za PKK z nekaterimi primeri iz različnih predmetnih področij.

Ocenjevanje znanja

V naboru raznolikih možnih načinov izkazovanja znanja PKK izpostavi tiste načine, ki so glede na cilje in standarde znanja predmeta še posebej relevantni, ker omogočajo izkazovanje znanja (vedenj, spretnosti, veščin), ki ga učenci izgrajujejo in razvijajo pri predmetu in ga je zato **po zaključenem obdobju učenja smiselno** tudi ocenjevati. PKK v didaktičnih priporočilih poudari, da s tem ko učitelj omogoči učencem pridobivanje ocen na čim bolj raznolike in avtentične **načine ocenjevanja**, zajame vsa ključna področja ocenjevanja¹⁴ pri predmetu in pridobi celostnejšo in bolj zanesljivo informacijo o znanju učencev, kot če poteka ocenjevanje vedno na enak način (npr. pisni preizkusi znanja, ustno spraševanje). Vendar morajo učenci te načine izkazovanja znanja že predhodno (v procesu učenja) spoznati in preizkusiti. Z izborom načinov in kriterijev ocenjevanja,¹⁵ ki imajo podlage v standardih znanja, PKK sporoča učiteljem (učitelji pa učencem), katera znanja so pri predmetu ključnega pomena in v kaj je vredno vložiti največ energije in časa v procesu učenja. Dodatno lahko PKK podpre učitelje na področju ocenjevanja tudi s primeri opisnikov znanj¹⁶ za izbrane kriterije ocenjevanja.

Ocenjevanje v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju

PKK za 1. vzgojno-izobraževalno obdobje naj v didaktičnih priporočilih za vrednotenje znanja poda tudi usmeritve za postopen prehod z opisnega na številčno ocenjevanje, kar pomeni, da ob številčnih ocenah lahko podaja tudi opisno povratno informacijo, ki jasno sporoči, kaj je

---

¹⁴ Področje ocenjevanja vključuje znanje, spretnosti in veščine, ki se (glede na cilje in standarde predmeta) ocenjujejo. Primeri področij ocenjevanja: govorno in pisno sporočanje, utemeljevanje, delo z viri, eksperimentalno-raziskovalne veščine itd.

¹⁵ Kriteriji so tiste lastnosti oz. kvalitete na izbranih področjih ocenjevanja, po katerih lahko presojamo kakovost dosežka (izdelka, razvite veščine, usvojenega vsebinskega znanja). S kriteriji opredelimo, kaj pomeni ustrezati zahtevam neke naloge/dejavnosti. Bolj kot so znanja kompleksna, več vidikov lahko vrednotimo, kar pomeni tudi več kriterijev.

¹⁶ Opisniki so opisi kakovosti dosežka oz. določenega vidika znanja po posameznih stopnjah (od najboljšega do najslabšega) oz. po posameznih ocenah. Iz opisnikov je razvidno, kako dobro morajo biti kriteriji uresničeni v nekem časovnem obdobju, katere so pričakovane najvišje stopnje izkazanega znanja, katere so še sprejemljive oz. minimalne stopnje izkazanega znanja.

doseženo in kaj ne. Izpostavi naj pomen aktivnega vključevanja učencev v oblikovanje kriterijev tako pri opisnem kot pri številčnem ocenjevanju.

5 Navodila za vnašanje didaktičnih priporočil v aplikacijo

Raven v aplikaciji	Poimenovanje polja v aplikaciji	Namen/vsebina polja kdo oblikuje zapis	V tem polju dobijo učitelji odgovore oz. usmeritve:
Skupna didaktična priporočila za vse predmete	Splošna didaktična priporočila	Poenoten zapis v vseh učnih načrtih (ne glede na predmet ali nivo izobraževanja) s ključnimi poudarki, ki jim sledimo in jih zagotavljamo pri učenju in poučevanju.	<ul style="list-style-type: none"> - katere so ključne značilnosti kakovostnega učenja in poučevanja in po katerih kriterijih presojamo kakovost pouka; - kaj naj pri načrtovanju in poučevanju upošteva učitelj z namenom zagotavljanja kakovostnega učnega procesa za vse učence (didaktične strategije, diferenciacija in individualizacija, spremljanje napredka itd.); - na kaj naj bo učitelj pozoren in kaj lahko naredi za zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja;
	Splošna priporočila za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje in ocenjevanje)	Poenoten zapis v vseh učnih načrtih (ne glede na predmet ali nivo izobraževanja) s ključnimi poudarki na področju vrednotenja znanja	<ul style="list-style-type: none"> - spoznanja sodobnih znanosti o pomenu preverjanja, spremljanja in ocenjevanja znanja; - kako in kdaj vrednotimo znanje v učnem procesu z namenom izboljševanja učenja in poučevanja; - kaj upoštevati oz. zagotavljati pri vrednotenju znanja, da omogočimo vsem učencem, da v čim večji meri lahko izkažejo znanje, dosežke, napredek;

Raven področja (skupine predmetov)	Specialnodidaktična priporočila za področje/predmet (pripravijo PKK za področja)	Komisije izhajajo iz splošnih didaktičnih priporočil in jih razdelajo glede na specifike področja , v katero spada predmet (npr. naravoslovje, družboslovje, tuji jeziki, umetnost), in glede na specifike posameznega predmeta. Ta del vnosa didaktičnih priporočil zahteva predhodno sodelovanje in usklajevanje tistih PKK, ki pripravljajo učne načrte za »sorodne« predmete . Izpostavljene naj bodo preverjene in učinkovite didaktične strategije za doseganje ciljev in standardov znanja posameznega predmeta s fokusom na aktivni vlogi učenca.	<ul style="list-style-type: none"> - kateri so skupni cilji in znanje (veščine, spretnosti, odnosi, vrednote), ki jih učenci razvijajo pri predmetih istega področja; - kateri didaktični pristopi so ključnega pomena za doseganje teh ciljev; - katera (skupna) priporočila in usmeritve so ključnega pomena za vse predmete, ki spadajo v isto področje - usmeritve za medpredmetno timsko sodelovanje in poučevanje učiteljev pri udeležanju skupnih ciljev sorodnih predmetov; - specifična priporočila in usmeritve na ravni predmeta;
Raven teme	Didaktična priporočila za temo	Izpostavijo se preverjene in učinkovite didaktične strategije za načrtovanje in doseganje ciljev pri določeni temi in načini izvedbe. Izpostavijo se specifike, vezane na konkretno temo v povezavi z znanji znotraj predmeta in v povezavi z drugimi predmeti ter razvojno stopnjo učenca.	<ul style="list-style-type: none"> - priporočene didaktične strategije in oblike dela pri obravnavi teme; - primeri dejavnosti in nalog (ob upoštevanju taksonomij znanja); - prilagoditve pouka za določene učence ali skupine učencev (diferenciacija in individualizacija); - učni pripomočki, učila, didaktična gradiva; - priporočeni načini izkazovanja znanja glede na specifiko teme;
Raven skupine ciljev	Didaktična priporočila za skupino ciljev	Za skupino ciljev se lahko dodatno poudari določene didaktične	<ul style="list-style-type: none"> - priporočene didaktične strategije in oblike dela; - primeri dejavnosti in nalog;

		usmeritve, ki se nanašajo le na te cilje znotraj teme.	- prilagoditve pouka za določene učence ali skupine učencev; - učni pripomočki, učila, didaktična gradiva (hiperpovezave na i-učbenike, simulacije, aplikacije posnetke, predstavitev, članke itd.);
	Načini izkazovanja znanja	PKK predlagajo relevantne načine, kako lahko učenci izkažejo znanje (obravnavane cilje in standarde znanja), tako v fazi učenja kot tudi pri ocenjevanju (predlog načinov ocenjevanja), s poudarkom na vpogledu v celovito doseganje obravnavanih ciljev, ne le tistih, ki so najlaže merljivi (npr. s pisnim preizkusom).	Priporočeni načini izkazovanja znanja, da bodo prišle do izraza dejanske zmožnosti učencev in da bo zagotovljena čim večja raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja.
	Opisni kriteriji	Za posamezne načine izkazovanja znanja PKK oblikujejo nabor opisnih kriterijev , ki so v pomoč učencu in učitelju v učnem procesu za namen izboljševanja znanja (primeri kriterijev uspešnosti) in kriterijev ocenjevanja znanja.	Primeri kriterijev za vrednotenje znanja v procesu spremljanja učenja (širši nabor kriterijev uspešnosti) in izbor kriterijev, ki izhajajo iz standardov znanja in so primerni za ocenjevanje znanja).

6 Viri

- Ahačič, K., Banič, I., Brodnik, A., Holcar Brunauer, A., Klopčič, P., Kogoj, B., Mithans, M., Panić, N., Pirih, A., Štefanc, D., Müller, T., Rojc, J., Slivar, B., Stegel, M., Suban, M., Tratnik, M., in Zupanc Grom, R. (2022). *Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji*. Zavod RS za šolstvo.
https://www.zrss.si/pdf/izhodisca_za_prenovo_UN.pdf
- Anderson, L., Krathwohl, D., Airasian, P., Cruikshank, K., Mayer, R. E., Pintrich, P., Raths, J., in Wittrock, M. (2001). *A Taxonomy for Learning, teaching and assessing: a revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. Longman.
- Anderson, L., Krathwohl, D., Airasian, P., Cruikshank, K., Mayer, R. E., Pintrich, P., Raths, J., in Wittrock, M. (2016). *Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenje znanja: revidirana Bloomova taksonomija izobraževalnih ciljev*. Zavod RS za šolstvo.
- Black, P., in Wiliam, D. (1998). Assessment and Classroom Learning. *Assessment in Education: Principles Policy and Practice*, 5(1), str. 7–73.
<https://www.gla.ac.uk/t4/learningandteaching/files/PGCTHE/BlackandWiliam1998.pdf>
- Blažič, M. (2002). Učitelji in alternativni didaktični koncepti. *Pedagoška obzorja*, 17(3/4), str. 30–37.
- Boom, B. S. (ur.). (1956). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals. Handbook I, Cognitive domain*. David McKay.
https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PPP242/Benjamin%20S.%20Bloom%20-%20Taxonomy%20of%20Educational%20Objectives%2C%20Handbook%201_%20Cognitive%20Domain-Addison%20Wesley%20Publishing%20Company%20%281956%29.pdf
- Bruner, J. (1966). *Towards a theory of instruction*. Harvard University Press.
- Clarke, S. (2003). *Enriching feedback in the primary classroom*. Hodder and Stoughton.
- Cowley, S. (2003). *Guerilla guide to teaching*. Continuum.
- Cropely, A. J. (2001). *Creativity in education & learning: a guide for teachers and educators*. Kogan Page.
- Ernest, P. (1995). The one and the many. V L. Steffe in J. Gale (ur.). *Constructivism in education* (str. 459–486). Lawrence Elbraum Associates.
- Freeman, J., Raffan, J., Warwick, I. (2010). *Worldwide provision to develop gift and talents: an international survey: research report*. CFBT, Education Trust.
- Glaze, A., Levin, B., in Mattingley, R. (2012). *Breaking barriers: excellence and equity for all*. Pearson.
- Gregory, G. H. (2013). *Professional learning guide for differentiated instructional strategies: one size doesn't fit all*. Corwin.
[https://books.google.si/books?hl=sl&lr=&id=VI51AwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=%E2%80%A2+Gregory,+G.+H.+\(2013\).+Professional+Learning+Guide+for+Differentiated+Instructional+Strategies.&ots=mAkUtxyolg&sig=QuKM54jwJK2wNmEKuOe4oH6KS68&redir_esc=y#v=onepage&q=%E2%80%A2%20Gregory%2C%20G.%20H.%20\(2013\).%20Professional%20Learning%20Guide%20for%20Differentiated%20Instructional%20Strategies.&f=false](https://books.google.si/books?hl=sl&lr=&id=VI51AwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=%E2%80%A2+Gregory,+G.+H.+(2013).+Professional+Learning+Guide+for+Differentiated+Instructional+Strategies.&ots=mAkUtxyolg&sig=QuKM54jwJK2wNmEKuOe4oH6KS68&redir_esc=y#v=onepage&q=%E2%80%A2%20Gregory%2C%20G.%20H.%20(2013).%20Professional%20Learning%20Guide%20for%20Differentiated%20Instructional%20Strategies.&f=false)

- Griffin, S., Shevlin, M. (2007). *Responding to Special Education Needs*. Gill & Macmillan.
- Hansen, C. T. (2021). Personalised Learning; an answer to some of the educator's COVID19 frustrations. *Academia Letters*. <https://doi.org/10.20935/AL2514>
- Hargreaves, D. H. (2006). *Personalising learning – 6: the final gateway: school design and organisation*. <https://aschofield.files.wordpress.com/2011/02/personalising-learning-6-the-final-gateway-school-design-and-organisation.pdf>
- Harrow, A. J. (1972). *A taxonomy of the psychomotor domain: a guide for developing behavioral objectives*. David McKay Company.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning*. Routledge.
- Holcar Brunauer, A., Bizjak, C., Borstner, M., Cotič, J., Eržen, V., Kerin, M., Komljanc, N., Kregar, S., Margan, U., Novak, N., Rutar Ilc, Z., Zajc, S., in Zore, N. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju: priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.
- Hopkins, D. (2007). *Vsaka šola, odlična šola: razumeti možnosti systemskega vodenja*. Državni izpitni center.
- Innovative learning environments*. (2013). OECD. https://read.oecd-ilibrary.org/education/innovative-learning-environments_9789264203488-en#page1
- Kozel, L., Cotič, M., Žakelj, A. (2019). *Kognitivno-konstruktivistični model pouka matematike v 1. triletju osnovne šole*. Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta. <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-7055-60-3/mobile/index.html#p=4>
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., in Masia, B. B. (1964). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals. Handbook 2, Affective domain*. David McKay.
- Magajna, L., Čačinovič Vogrinčič, G., Kavkler, M., Pečjak, S., in Bregar-Golobič, K. (2008). *Učne težave v osnovni šoli: koncept dela*. Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Drugi-konceptualni-dokumenti/Koncept_dela_Ucne_tezave.pdf
- Marentič Požarnik, B. (1998). Kako pomembna so pojmovanja znanja, učenja in poučevanja za uspeh kurikularne preнове. *Sodobna pedagogika*, 49(3), str. 244–261.
- Marentič Požarnik, B. (2011). Kaj je kakovostno znanje in kako do njega?: o potrebi in možnostih zblíževanja dveh paradigem. *Sodobna pedagogika*, 62(2), str. 28–50. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-9NQGUXA1>
- Marjanovič, U. L., Zupančič, M. (ur.). (2004). *Razvojna psihologija*. Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.
- Marzano, J. R., Kendall, S. J. (2007). *The new taxonomy of educational objectives*. Corwin Press.
- Marzano, R. J., Pickering, D., McTighe, J. (1993). *Assessing student outcomes: performance assessment using the dimension of learning model*. ASCD.
- Miliband, D. (2004). *Personalised learning: buliding a new relationship with schools*. Govor državnega sekretarja za šolske standarde na konferenci The North of England Education v Belfastu.

- Nolimal, F. (2004). Kakovostne didaktične odločitve – posledica izkušenskega učenja učiteljev. V B. Marentič Požarnik (ur.), *Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev* (str. 629–639). Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete.
- Nolimal, F. (2005). Primer izkustvenega učenja novih didaktičnih koncepcij in integracija izkušenj v učno prakso. *Razredni pouk*, 7(2), str. 5–12.
- Nolimal, F. (2010a). Modeli učne diferenciacije in individualizacije v teoriji, zakonodaji in praksi slovenskih osnovnih šol. *Šolsko svetovalno delo*, 9(3/4), str. 17–30.
- Nolimal, F. (2010b). Učna diferenciacija in individualizacija v prvem in drugem triletju osnovne šole. *Razredni pouk*, 12(2), str. 44–52.
- Nolimal, F. (2012). Učna diferenciacija v teoriji in praksi osnovne šole. V Bezić, T. (ur.), *Vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi učenci osnovne šole* (str. 98–114). Zavod RS za šolstvo.
- Nolimal, F. (2017, 21. september). *Učno okolje za nadarjene: didaktični pristopi in strategije*. Plenarno predavanje na mednarodni konferenci Prepoznavanje nadarjenih in delo z njimi na področju vzgoje in izobraževanja, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Nolimal, F. (2019). Vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi. V Bezić, T. (ur.), *Vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi učenci osnovne šole* (str. 41–54). Zavod RS za šolstvo.
- Novak, N. (2020). Ko je učenje personalizirano, ima vsak učenec glas, njegovo učenje pa je vidno. *Vzgoja in izobraževanje*, 51(3), str. 6–13.
- O'Brien, T., in Guney, D. (2001). *Differentiation in teaching and learning: principles and practices*. Bloomsbury.
- Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci: [koncept]*. (1999). Sprejet na 25. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 11. 2. 1999.
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Drugi-konceptualni-dokumenti/Odkrivanje_in_delo_z_nadarjenimi_ucenci.pdf
- Pečjak, S., Gradišar, A. (2012). *Bralne učne strategije*. Zavod RS za šolstvo.
- Pedagoška enciklopedija* (1989). Zavod za udžbenike i nastavna sredstva [in drugi].
- Personalising Education* (2006). OECD, Centre for educational research and innovation.
https://read.oecd-ilibrary.org/education/personalising-education_9789264036604-en#page1
- Pollard, A. (1996). *An introduction to primary education*. Cassell.
- Požarnik Marentič B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.
- Quaglia, R. J., in Corso, M. J. (2014). *Student voice: the instrument of change*. Corwin.
- Razdevšek Pučko, C. (2004). Formativno preverjanje znanja in vloga povratne informacije. *Sodobna pedagogika*, 55(1), str. 126–139.
- Reis, S. M., in Renzulli, J. S. (2005). *Curriculum compacting: an easy start to differentiating for high-potential students*. Prufrock.
https://www.researchgate.net/publication/268801454_Curriculum_compacting_An_easy_start_to_differentiating_for_high-potential_students

- Renzulli, S. J. (2021). *The major goals of gifted education and the role of assessment for learning*. University of Connecticut. https://gifted.uconn.edu/wp-content/uploads/sites/961/2021/12/Major_Goals_of_Gifted_Education_and_Role_of_Assessment_for_Learning.pdf
- Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše 2021–2023*. (2021). *Uradni list Evropske unije*, C 66/01, 26. 2. 2021.
- Rutar Ilc, Z. (2012). Metodologija snovanja opisnih kriterijev in opisnikov. V Z. Rutar Ilc (ur.), *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah, Priročnik za učitelje* (str. 30–40). Zavod RS za šolstvo. <http://www.zrss.si/projektiess/skladisce/pkp/podprojekt3/Strokovna%20gradiva/Projektni%20tim%20za%20KP%20in%20TP/Gradiva%202011-2012/ugotavljanje%20kompleksnih%20dose%C5%BEkov%20%281%29.pdf>
- Rutar Ilc, Z. (2012). Razvijanje, preverjanje in ocenjevanje kompleksnih učnih dosežkov pri timski izvedbi pouka. *Vzgoja in izobraževanje*, 43(3/4), str. 39–49. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-9XHXHDGK>
- Sala, A., Punie, Y., Garkov, V., in Cabrera, M. (2022). *Lifecomp: Evropski okvir za osebno in socialno ključno kompetenco ter kompetenco učenje učenja*. <https://www.zrss.si/pdf/lifecomp.pdf>
- Sentočnik, S. (2004). Zakaj potrebujemo opisne kriterije in kako jih pripravimo. V *Preverjanje in ocenjevanje*, 1(1/2). EDUCA.
- Sentočnik, S. (2012). Mali pojmovnik preverjanja in ocenjevanja. V Z. Rutar Ilc (ur.), *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah, Priročnik za učitelje* (str. 91-97). Zavod RS za šolstvo. <http://www.zrss.si/projektiess/skladisce/pkp/podprojekt3/Strokovna%20gradiva/Projektni%20tim%20za%20KP%20in%20TP/Gradiva%202011-2012/ugotavljanje%20kompleksnih%20dose%C5%BEkov%20%281%29.pdf>
- Siarova, H., Sternadel, D., Mašidlauskaitė, R. (2017). *Assessment practices for 21st century learning: review of evidence: analytical report*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/41fd5f5a-e539-11e7-9749-01aa75ed71a1/language-en>
- Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek*. (2023). Zavod RS za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>
- Strmčnik, F. (1993). *Učna diferenciacija in individualizacija v naši osnovni šoli*. Zavod RS za šolstvo.
- Strmčnik, F. (2001). *Didaktika: osrednje didaktične teme*. Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Strmčnik, F. (2003). Didaktične paradigme, koncepti in strategije. *Sodobna pedagogika*, 54(1), str. 80–92.
- Suban, M., Bone, J., Herbaj, V., Jerko, A., Sirnik, M., Rajh, S., Pulko, L., Gorše Pihler, M., Hebar, L., Rihtaršič, U., Canzutti, A., Škafar, K., Novoselec, M., Plut, M., Verbinc, A., Oder Grabner, A., Udovč, K., Lipnik, R., Jug, L., ..., Mohorčič, A. (2020). *Ugotavljanje matematičnega znanja: priročnik za učitelje*. Zavod RS za šolstvo. http://www.zrss.si/pdf/ugotavljanje_matematicnega_znanja.pdf

- Suban, M., Krajšek, S., Rupnik Vec, T., in Bačnik, A. (2022). *Razvijanje prečnih veščin na STEM-področju s formativnim spremljanjem in digitalno tehnologijo: [priročnik za učitelje]*. Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Razvijanje_precnih_vescin_STEM_formativno_spremljanje.pdf
- Teachers as Designers of Learning Environment (2018). OECD. https://www.oecd-ilibrary.org/education/teachers-as-designers-of-learning-environments_9789264085374-en
- The nature of Learning: using research to inspire practices (2010). Edited by H. Dumont, D. Istance in F. Benavides. OECD.
- Tomlinson, C. A. (2001). How to differentiate instruction in mixed-ability classroom. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Učni načrt. *Program osnovna šola. Zgodovina*. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf
- Učni načrt. *Program osnovna šola. Angleščina* (2016) Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_angleščina.pdf
- Učni načrt. *Program osnovna šola. Kemija*. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_kemija.pdf
- Učni načrt. *Program osnovna šola. Matematika* (2011). Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_matematika.pdf
- Westwood, P. (2007). Commonsense methods for children with special educational needs. New York: Rutledge.
- Wiggins, G., McTighe J. (1998). Understanding by Design. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Wiliam, D. (2011). Embedded Formative Assessment. Solution Tree Press.
- Wiliam, D. (2013): Vloga formativnega vrednotenja v učinkovitih učnih okoljih. V O naravi učenja, uporaba raziskav za navdih prakse. Ur. Dumont, H., Istance, D., Benavides, F. Zavod RS za šolstvo.
- Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K).
- Zavod RS za šolstvo. (1. 9. 2020). Glas učenca – most do učenja. <https://www.zrss.si/projekti/zakljuceni-projekti/glas-ucenca-most-do-ucenja-bridge/>
- Zavod RS za šolstvo (20. 1. 2021). *Izzivi izkazovanja in ocenjevanja znanja na raznolike načine: priloga [k Okrožnici Zavoda RS za šolstvo v zvezi s podporo pri izvajanju pouka]*.
- Zavod RS za šolstvo (22. 1. 2021). Formativno spremljanje. <https://www.zrss.si/strokovne-resitve/formativno-spremljanje-2/>

PRILOGE

Priloga 1: Primeri ponazoritve povezav med cilji in/ali standardi znanja ter (opisnimi) kriteriji

1. primer: Kemija, OŠ

Izhajamo iz splošnega cilja v UN za kemijo v OŠ (2011) in enega izmed standardov znanja, ki je vezan na ta cilj.

KAJ NAJ UČENEC ZNA? (cilj, standard znanja)	KAKO UČENCI DOKAŽEJO/IZKAŽEJO TO ZNANJE? (Načini izkazovanja in vrednotenja znanja)	KRITERIJI ZA VREDNOTENJE
<p>CILJ: Učenci razvijajo sposobnost opazovanja in uporabljajo eksperimentalno-raziskovalni pristop.</p> <p>STANDARD ZNANJA: Učenec sistematično in natančno opazuje, zbira, zapiše in ureja podatke, zbrane pri eksperimentalnem delu, razbere in posploši soodvisnosti oziroma oblikuje sklepe.</p>	<p><u>Izvajanje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • eksperimentalne (praktične) dejavnosti (samostojno, v paru ali skupini), ki vključuje opazovanje ali izvajanje meritev, zbiranje, urejanje in analizo kvalitativnih (opažanj) ali kvantitativnih podatkov (meritev); • z opazovanjem, zbiranjem in analizo podatkov, pridobljenih pri demonstraciji eksperimenta; • z opazovanjem, zbiranjem, in analizo zbranih podatkov ob opazovanju video posnetka eksperimenta. <p><u>Na osnovi nastalih izdelkov:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poročila o izvedbi eksperimentalne (praktične) vaje, raziskave, preiskave, • raziskovalne naloge, • učnega lista z nalogami in vprašanji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zbiranje in beleženje kvantitativnih in kvalitativnih podatkov, pridobljenih z opazovanjem, merjenjem, iz drugih virov (sistematičnost in natančnost). - Izbor kriterijev za urejanje (primerjanje, razvrščanje, uvrščanje) zbranih podatkov. - Izbor in uporaba metod za obdelavo pridobljenih podatkov. - Prikaz oz. predstavitev podatkov, npr. tabele, grafi (nazornost, razumljivost). - Izpeljava pravilnih oz. smiselnih ugotovitev/sklepov/zakovitosti iz pridobljenih oz. zbranih podatkov (pravilnost prepoznanih vzorcev, izpeljanih zakonitosti in vzročno-posledičnih povezav).

Vir: Skvarč, M., neobjavljeno predstavitveno gradivo (2021).

2. primer: Matematika, OŠ

V učnem načrtu za osnovno šolo za matematiko (2011) so nekateri **standardi znanja posameznega VIO** povezani z drugimi oblikami izkazovanja znanja, predvsem s poudarkom na uporabi matematične terminologije in matematičnega jezika. Pri oblikovanju kriterijev uspešnosti smo izhajali iz njihovih zapisov. V nadaljevanju izpostavljamo nekatere standarde 2. in 3. VIO.

Nekateri standardi znanja 2. VIO:

- *pri reševanju (besedilnih) problemov uporablja različne bralne strategije ter kritično razmišlja o potrebnih in zadostnih podatkih;*
- *opiše problemsko situacijo z matematičnim jezikom;*
- *pozna in uporablja matematično terminologijo.*

Nekateri standardi znanja 3. VIO:

- *razvije učinkovite bralne strategije za nadaljnje učenje in izobraževanje (sporazumevanje v maternem jeziku);*
- *v skladu z vsebinami osnovnošolske matematike razvije matematično in nematematično terminologijo (sporazumevanje v maternem jeziku);*
- *matematični jezik uporablja pri sporazumevanju;*
- *pri reševanju besedilnih nalog uporablja bralne strategije in besedilno nalogo opiše z matematičnim jezikom;*
- *uporablja matematiko pri reševanju problemov iz vsakdanjega življenja;*
- *uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo pri reševanju problemov;*
- *kritično vrednoti informacije na spletu in drugje;*
- *kritično reflektira lastno znanje (učenje učenja).*

Načini izkazovanja doseganja standarda znanja: preiskovalne naloge, pisna besedila, govorne predstavitve, vizualne predstavitve, didaktične igre, izdelki; analiza fotografije, asociacija, gesta/gib, grafični organizator, igra vlog/dramatizacija, likovni izdelek, matematična učna pot, okrogla miza/diskusija/debata, pesem/skladba, projektna naloga, risanje po navodilih, statistična/empirična preiskava, strip/animirani film, zgibanka/zloženka (Priročnik Ugotavljanje matematičnega znanja, 2020).

Preglednica 1. Splošni kriteriji za vrednotenje preiskovalnih nalog z opisniki na treh ravneh znanja.

Kriterij	Opisnik za minimalni dosežek		Opisnik za optimalni dosežek
Razumevanje problema	Učenec razume problem – zapiše nekaj primerov (lahko s pomočjo učitelja), lahko so prisotne napake (računske, napake v zapisu itd.).	Učenec razume problem – zapiše nekaj primerov (s pomočjo/z namigom).	Učenec razume problem – zapiše nekaj primerov, iz katerih razvije strategijo.
Strategija reševanja	Učenec izbere in uporabi strategijo, ki je napačna ali pravilna le za nekaj primerov. Sistematičnost je vidna le v posameznih primerih, ob oporah učitelja. Lahko so prisotne napake (računske, napake v zapisu itd.).	Učenec izbere ali uporabi strategijo, ki je pravilna, vendar uporabljena napačno ali pa je strategija manj primerna za dani primer. Sistematičnost je vidna v večini primerov (lahko s pomočjo učitelja).	Učenec izbere in uporabi pravilno strategijo. Sistematično (na različne načine) razišče različne primere glede na določene kriterije.
Zapis ugotovitev	Pri reševanju učenec opazi neke zakonitosti, pravila, vzorce, posplošitve ubesedi in zapiše delne ugotovitve.	Zapisane ugotovitve so jasne in pravilne. Nekatere pričakovane ugotovitve so izpuščene.	Vse pričakovane ugotovitve so jasno zapisane in so pravilne.

Vir: Suban, M., Bone, J., Herbaj, V., Jerko, A., Sirnik, M., Rajh, S., Pulko, L, Gorše Pihler, M. (2020): Ugotavljanje matematičnega znanja. Priročnik za učitelje. Ljubljana. Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/ugotavljanje_matematicnega_znanja.pdf

3. primer: Angleščina, 3. VIO OŠ

Primer za standarde znanja (UN 2016), dejavnosti za vrednotenje znanja in opisne kriterije: govorno sporočanje in sporazumevanje

Standard znanja: prvi del – vrsta znanja, okoliščine	Dejavnosti, s katerimi lahko učenec izkaže svoje dosežke (primeri)	Standard znanja: drugi del – opisi kakovosti (izbor)	Kriterij na osnovi izbranega 2. dela standarda znanja	Opisniki (4 stopnje oz. ravni) za izbrani kriterij
<p>Učenec obvlada, preproste in občasno tudi daljše in bolj zapletene, večinoma jasno strukturirane <u>sporočanje in sporazumevalne</u> dejavnosti v večinoma znanih okoliščinah.</p>	<p>Sporočanje, enogovorne, npr. govorni opis, predstavitev itd.</p> <p>Sporazumevalne; dvo- ali večgovorne dejavnosti, npr. igra vlog, pogovor, intervju, izmenjava podatkov itd.</p>	<p><u>Učenec v (po)govoru uporablja:</u> več raznovrstnih, tudi bolj zapletenih slovničnih struktur in osnovna vezniška sredstva. <i>(obseg, bogastvo, nabor struktur).</i></p> <p>Osnovne, pri pouku obravnavane strukture uporablja dokaj dobro, občasno dela napake pri rabi zahtevnejših in neobravnavanih struktur, zlasti v prostem govoru, npr. rabi glagolskih časov; te občasno ovirajo razumljivost govora <i>(pravilnost rabljenih struktur).</i></p>	<p>Slovnične strukture in medpovedno povezovanje</p>	<p>Učenec uporablja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - več raznovrstnih, tudi bolj zapletenih slovničnih struktur v obliki večstavčnih povedi in osnovna vezniška sredstva. Enostavne in pri pouku obravnavane strukture uporablja pravilno, občasno dela napake pri tvorbi in rabi kompleksnejših oz. neobravnavanih struktur, zlasti v prostem govoru, npr. besedni red v poročanem govoru; te občasno ovirajo razumljivost govora; - ustrezen nabor slovničnih struktur, večinoma večstavčne povedi. Strukture ustrezno rabi glede na izhodiščna vprašanja, pogosto se pojavljajo manjše napake v tvorbi in rabi; - osnovne, skromne, ponavljajoče se slovnične strukture: enostavne in/ali okrnjene povedi in/ali kratke (enobesedne) odzive. V tvorbi in rabi pogosto dela večje napake; - malo raznolikih slovničnih struktur glede na izhodiščna vprašanja, dela številne in raznovrstne napake v tvorbi in rabi, ki otežujejo razumevanje.

Vir: Kogoj, B. neobjavljeno predstavitveno gradivo (2022).

4. primer: Zgodovina, OŠ, 6.–9. razred

Pri učenju zgodovine je velik poudarek na delu z zgodovinskimi viri, pri katerem se razvija tudi kritično mišljenje (npr. iskanje in vrednotenje zgodovinskih virov; analiza zgodovinskih virov – ločevanje zgodovinskih dejstev od mnenj, sklepov, razlag; oblikovanje sklepov, razlag na temelju zgodovinskih dejstev iz virov). Tako se na delo z zgodovinskimi viri nanaša del procesnih ciljev in iz njih izhajajočih standardov znanja. (Učni načrt, Zgodovina, 2011, str. 26, 39.)

Učni cilji	Standardi znanja	Dejavnosti	Kriteriji	Opisniki
<p>Cilji iz učnega načrta</p> <p>Učenci/učenke so zmožni:</p> <ul style="list-style-type: none"> izkazati preprosto analizo, sintezo in interpretacijo uporabnih in verodostojnih podatkov in dokazov iz zgodovinskih virov in literature iz različnih medijev, za raziskovanje in poznavanje življenja ljudi v preteklosti; oblikovati samostojne in utemeljene zaključke, poglede, mnenja in stališča, se vživljati v različne perspektive in snovati izvirne predloge in rešitve. 	<p>Standardi znanja iz učnega načrta</p> <p>Učenec/učenka:</p> <ul style="list-style-type: none"> razvije zmožnost preproste analize, sinteze in interpretacije uporabnih in verodostojnih informacij in dokazov iz različnih zgodovinskih virov in literature; razvije zmožnost oblikovanja samostojnih sklepov, pogledov, mnenj, stališč, izvirnih predlogov in rešitev. 	<p>Samostojno delo z zgodovinskimi viri poteka s pomočjo raznolikih zgodovinskih virov (primarnih in sekundarnih), ki so vključeni v učbenike, samostojne delovne zvezke, lahko jih pripravi učitelj v obliki delovnega lista, lahko jih samostojno izberejo tudi učenci glede na obravnavane teme in učne cilje (pri tem je zmožnost samostojnega izbiranja relevantnih zgodovinskih virov še ena od veččin kritičnega mišljenja, ki jo učenci razvijejo in izkažejo pri delu z zgodovinskimi viri).</p>	<p>Kriteriji se nanašajo na večšine kritičnega mišljenja pri delu z zgodovinskimi viri:</p> <ul style="list-style-type: none"> analiza in vrednotenje zgodovinskih virov; oblikovanje sklepov, razlag o zgodovinskem dogajanju na temelju različnih zgodovinskih virov; razlaga in utemeljevanje vzrokov za zgodovinsko dogajanje ter njegovih posledic; presoja pomena zgodovinskih dogodkov in pojavov za nadaljnji zgodovinski razvoj. 	<p>Opisnik za optimalni dosežek</p> <p>Učenec/učenka:</p> <ul style="list-style-type: none"> samostojno loči zgodovinska dejstva od mnenj, sklepov, razlag; na temelju zgodovinskih dejstev in informacij iz virov samostojno izpelje sklepe o značilnostih zgodovinskega dogajanja; na temelju zgodovinskih dejstev in informacij iz zgodovinskih virov samostojno razloži in utemelji vzroke in posledice zgodovinskega dogajanja; pomen zgodovinskih dogodkov in pojavov za nadaljnje dogajanje

				<p>samostojno presodi in utemelji po svojih besedah.</p> <p>Opisnik za minimalni dosežek</p> <p>Učenec/učenka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodovinska dejstva in mnenja v zgodovinskih virih loči le, če so povsem razvidna, le deloma razbere dane sklepe in razlage ali pa sploh ne; • na temelju zgodovinskih dejstev in informacij iz virov deloma in pomanjkljivo izpelje sklepe o značilnostih zgodovinskega dogajanja; • vzroke in posledice zgodovinskega dogajanja deloma prepozna ali pa če so povsem razvidni; • nakaže in povzame pomen zgodovinskih dogodkov in pojavov za nadaljnje dogajanje glede na obstoječe razlage.
--	--	--	--	---

Vir: Brodnik, V., neobjavljeno gradivo (2023).

PRILOGA 2: Raznoliki načini izkazovanja znanja (Priloga k Okrožnici ZRSŠ, 2021)

NAČINI IZKAZOVANJA IN IZRAŽANJA ZNANJA IN VEŠČIN	IZVAJANJE DEJAVNOSTI	PRIMERI IZDELKOV
GOVORNO-PISNO	<p>Govorno nastopanje</p> <p>Pripovedovanje in/ali pisanje zgodbe, pravljice, doživetij, anekdot</p> <p>Opisovanje</p> <p>Razpravljanje</p> <p>Sodelovanje v okrogli mizi</p> <p>Igra vlog</p> <p>Uprizarjanje iger, dramskih besedil</p> <p>Sodelovanje v navideznem sodnem procesu</p> <p>Predstavljanje stališč in argumentov; debata</p> <p>Sestavljanje vprašanj, npr. priprava intervjuja, načrtovanje aktivnosti</p> <p>Podajanje navodil, usmerjanje in drugo</p>	<p>Pisna besedila: zapis dialoga, opis dejavnosti ali doživetij,</p> <p>esej, poročilo, razlagalno besedilo, časopisni članek ali prispevek za revijo, pismo, e-sporočilo, zapis govora za določeno priložnost, življenjepisi, obnova, zgodba, pravljica, poezija, letak, brošura, reklamni oglas,</p> <p>Poustvarjalna besedila: narobe pravljica, knjiga</p> <p>Zvočni in videoposnetki govora (npr. govorne predstavitve ali nastopa itd.)</p> <p>Odgovori in rešene naloge na delovnih listih in drugo</p>
SLUŠNO-BRALNO	<p>Branje, poslušanje in/ali poslušanje ob gledanju besedila v slovenščini ali tujem jeziku</p> <p>Izvajanje dejavnosti po ustnem ali pisnem navodilu</p> <p>Izražanje čustev ali stališč kot dokaz razumevanja slišane/prebrane</p> <p>Pogovor o poslušanem ali prebranem besedilu</p> <p>Interpretativno branje, dramatizacija</p>	<p>Različni izdelki, nastali na osnovi slišanih ali prebranih navodil (npr. priprava jedi po receptih, skice, načrti itd.)</p> <p>Pisni izdelki, ki izkazujejo razumevanje slišane ali prebranega besedila: zapis povzetka, izpisani ključni podatki iz besedila, odgovori na vprašanja, pretvorba besedila v drugo obliko (npr. menjava perspektiv, govorcev itd.) oz. besedilno vrsto (npr. pripoved v dialog) itd.</p>

	in drugo	Prikaz vsebine slišane ali prebranega z uporabo grafičnih organizatorjev: miselni vzorec, pojmovna mreža, Vennov diagram, primerjalna matrika, časovni trak itd.) Zvočni in videoposnetki govornih (npr. pripoved o prebranem besedilu) ali nebesednih (npr. pantomima) dejavnosti kot odziv na slišano ali prebrano Rešene besedilne naloge/problemi in drugo
GIBALNO	Igranje vlog Plesanje ali drugo izrazno gibanje Nastopanje v gledališki predstavi Izvajanje gibalnega sestava, ritmičnega sestava, koreografije itd. Izvajanje raznolikih športnih aktivnosti Gibalni prikazi pojmov, procesov, postopkov itd. Gibalno izražanje občutkov in stališč v povezavi s pojmi, procesi Igre hitrega reagiranja (klip-klop za hitro preverjanje razumevanja) Štafetno reševanje nalog, poligon z nalogami po postajah (kombinacija gibanja in reševanja nalog) in drugo	Izdelan videoposnetek Izdelava dramatizacije Fotografije (ključnih točk v gibanju, zaporedja korakov v postopku) in drugo
GLASBENO	Ritmična izreka otroških besedil, izštevank, ugank Petje (skupinsko, solo) Igranje na glasbila (lastna/telesna, Orffova, ljudska, improvizirana, orkestrska idr.)	Opis doživljanja glasbe Zapis analize posnetka Zvočni in videoposnetki petja, igre na glasbila, plesa, gibanja ob glasbi, nastopa itd. Izštevank, uganke, besedila skladb

	<p>Priprava in izvedba nastopa, koncerta, odrske predstavitve</p> <p>Ustvarjanje glasbe (eksperimentiranje, dopolnjevanje ritmičnih, melodičnih vzorcev, ustvarjanje zvočnih slik, spremljav, novih pesmi, skladb)</p> <p>Izražanje glasbe prek drugih umetniških zvrsti (likovno, gibalno itd.)</p> <p>in drugo</p>	in drugo
TEHNIČNO, GRAFIČNO in LIKOVNO	<p>Risanje, skiciranje, slikanje, ilustriranje</p> <p>Načrtovanje, oblikovanje, ustvarjanje</p> <p>Pripravljanje razstave ali zbirke</p> <p>Oblikovanje odrske opreme za igro</p> <p>in drugo</p>	<p>Risba, skica, slika, ilustracija</p> <p>Izdelek iz gline ali drugega materiala</p> <p>Izdelan zemljevid, zloženka, plakat, lepljenka, model, maketa, replika</p> <p>Izdelan vizualni pripomoček za predstavitev (PowerPoint, projekcije digitalnih fotografij itd.)</p> <p>Zgodba v slikah, grafična zgodba</p> <p>Fotografije</p> <p>Načrt tehničnega izdelka, načrt zgradbe</p> <p>Izdelana družabna igra</p> <p>Risanka ali strip</p> <p>Voščilnica, čestitka</p> <p>Razstavni predmeti</p> <p>in drugo</p>
RAVNANJE S PODATKI	<p>Primerjanje, urejanje, razvrščanje, uvrščanje podatkov</p> <p>Prepoznavanje pravil, vzročno-posledičnih relacij</p> <p>Pridobivanje, vrednotenje in interpretiranje podatkov iz različnih virov</p> <p>in drugo</p>	<p>Zapis podatkov (pridobljenih iz virov, z merjenjem, opazovanjem itd.)</p> <p>Izračun na temelju podatkov</p> <p>Oblikovana sestavljanke ali vzorec iz podatkov</p> <p>Izdelan diagram, razpredelnica, graf, časovni trak, prikaz</p> <p>Vprašalnik za pridobivanje podatkov</p>

		Računalniška igra ali program in drugo
RAZISKOVANJE/PREISKOVANJE	<p>Opazovanje</p> <p>Prepoznavanje predmetov na podlagi njihovih značilnosti</p> <p>Predvidevanje, napovedovanje, oblikovanje hipotez</p> <p>Prepoznavanje, analiziranje in reševanje problema (problemske situacije itd.)</p> <p>Oblikovanje raziskovalnega vprašanja</p> <p>Načrtovanje postopka izvedbe raziskave, preiskave, eksperimenta</p> <p>Izvajanje eksperimentalnih postopkov, meritev</p> <p>Matematično modeliranje</p> <p>Raziskovanje, kako kaj deluje</p> <p>Sodelovanje v simulaciji</p> <p>in drugo</p>	<p>Načrt izvedbe poskusa ali raziskave</p> <p>Načrt pohodniškega izleta, učne poti, terenskega dela, ekskurzije</p> <p>Poročilo o raziskavi, preiskavi, eksperimentalni nalogi</p> <p>Seminarska naloga</p> <p>Raziskovalna naloga</p> <p>Preiskava</p> <p>Empirična in statistična preiskava</p> <p>Matematični modeli</p> <p>Nastale zbirke, muzejske zbirke, razstave in drugo</p>
SODELOVANJE	<p>Sodelovanje v skupinski dejavnosti</p> <p>Sodelovanje v razpravi, debatnih krožkih</p> <p>Izgrajevanje soglasnega mnenja v dialogu, iskanje kompromisov</p> <p>Ekipno štafetno reševanje nalog</p> <p>Vodenje intervjuja</p> <p>Reševanje problema v skupini</p> <p>Priprava in izvedba kampanje za določeno stvar</p> <p>Organiziranje dogodka ali dejavnosti</p> <p>in drugo</p>	<p>Načrt prostovoljnega dela</p> <p>Načrt izvedbe dogodka ali dejavnosti</p> <p>Zapis argumentov za debato</p> <p>Poročilo o timskem delu</p> <p>in drugo</p>
REFLEKSIJE	<p>Predstavitve mape dosežkov</p>	<p>Zapis refleksije po izvedeni dejavnosti</p> <p>Dnevnik učenca</p>

	Učenčeva predstavitev poteka učenja ob nastalih izdelkih/dokazih Pogovor o poteku učenja in učnih dosežkih	Predstavitveni listovnik/portfolio
--	---	------------------------------------